

VER HYBRIDEN EN REPTIELEN ALS KLEURKANARIES

Johan Mavromichalis.

De laatste tijd komen er steeds meer varianten op bestaande, natuurlijke verschijningsvormen van reptielen op de markt. De trend voor dit alles is enkele jaren geleden in Amerika gezet. Op dit moment zijn er albino's van bijna alle soorten slangen verkrijgbaar, evenals kruisingen van verschillende soorten. In Orlando, in de Verenigde Staten, waren vorig jaar zelfs tweekoppige slangen te koop. Ik vermoed, dat deze ontwikkelingen nog lang niet ten einde lopen.

De vele auteurs die vóór mij over dit onderwerp schreven, deden dat vrijwel allemaal negatief. Ik probeer daar met dit artikel een positieve opvatting tegenover te zetten, in de hoop daarmee mensen aan het denken te zetten en reacties los te maken.

Zelf ben ik in 1994 begonnen met het kruisen van diverse *Guttata*-kleuren. Dit leverde verschillende kleuren op, iets wat ik erg interessant vond. Ik had daarover gelezen in het boek van Eachern, *Keeping and Breeding Corn Snakes*. Zijn tweede boek, *A Color Guide to Corn Snakes* was zo mogelijk nóg interessanter. De foto's van de diverse vormen spraken me erg aan. Ook stonden er kruisingen in van zogenaamde hybriden, namelijk van *Elaphe guttata* met *Lampropeltis getulus*, en van *Elaphe guttata* met *Pituophis melanoleucus*. Zo ver ben ik zelf niet gegaan, maar deze boeken dateren uit 1991 en je mag verwachten dat ze in Amerika inmiddels al veel verder zijn.

Op mijn pogingen toen kreeg ik uitsluitend negatieve kritiek: deze dieren zouden niets natuurlijk meer hebben en konden, volgens natuurbeschermers niet meer in het wild teruggezet worden. Zo had iedereen wel argumenten tegen dit soort reptielen.

In 1994 was reptielen houden al veel verder dan bijvoorbeeld in het begin van het bestaan van de Doelgroep Slangen van Lacerta en van het ontstaan van de Europese Slangenvereniging. In dat prille begin zie je in de eerste afleveringen vooral hoe de leden van toen hun best deden om te kweken met hun reptielen. Als dan de eerste albino's te koop worden aangeboden, gaan die slechts de deur uit voor zeer hoge prijzen. Voor de eerste albino pythons waren vraagprijzen van f 30.000,- geen uitzondering en brachten de albino boa's f 50.000,- op, al wordt dat bedrag er tegenwoordig niet meer voor gegeven. Nu heb je een albino *Guttata* al voor een redelijke prijs en de prijzige pythons van weleer 'doen' nu zo'n f 300,- tot f 500,-. De albino-boa's zakken ook nog steeds in prijs.

Wat wil ik hier nu allemaal mee zeggen? Mutaties van reptielen blijken vaak veel geld waard te zijn, omdat ze meestal attractief gekleurd zijn. Je ziet ze bijvoorbeeld ook steeds meer in tv-clips verschijnen. De positieve kant van dit alles hebben we allemaal gemerkt: het zogenaamde 'grote publiek' krijgt steeds meer belangstelling voor deze fraai gekleurde dieren. Zo is het ook met de goudvis gegaan, met de kanarie en ook andere diersoorten zijn ge- of misschien wel misvormd door kwekers of fokkers. In de jaren negentig is de terrariumkunde uitgegroeid tot big business, waar grote Amerikaanse firma's het voortouw in hebben genomen. Zo zijn er momenteel allerlei soorten lichtbronnen beschikbaar, die speciaal afgestemd zijn op de specifieke behoeftes van reptielen. Ook zijn er vandaag de dag perfecte verwarmingselementen te verkrijgen, evenals allerlei voedingssupplementen.

Door deze ontwikkelingen zijn reptielen in Amerika een volwaardige huisdierengroep geworden, waaraan een complete industrie haar boterham verdient. De levensverwachting van veel reptielen is met

sprongen vooruitgegaan; het kweken staat niet meer in de kinderschoenen, zoals we allemaal op de vele beurzen die er tegenwoordig zijn, kunnen zien. Ik denk, dat de natuurlijke kleuren niet aangeslagen zijn bij het publiek. De albino's en kleurvarianten hebben echter een hele nieuwe generatie van reptielenliefhebbers aangesproken. In de aquarium- en vogelwereld is het net zo gegaan. Liefhebbers blijken tegenwoordig de vreemdste koralen, zeeanemonen e.d. in leven te kunnen houden en zijn er bij de vogels nieuwe kleuren en variaties op de markt. Ook hier heeft de commercie ervoor gezorgd, dat er aan de voorwaarden voor het welslagen van die ondernemingen werd voldaan. Zo is het tegenwoordig zelfs al mogelijk om voor kolibries speciaal vloeibaar voedsel over de post thuis te krijgen!

Ik denk dat mensen zeer gevoelig zijn voor kleuren om zich heen. Onze leefwereld heeft nauwelijks meer iets natuurlijks. Al onze huisdieren staan ver van hun oorspronkelijke verschijningsvorm af, maar vermoedelijk hebben ze het desondanks niet slechter gekregen. Voor reptielen is het, volgens mij, een goede zaak geweest dat ze veel geld waard zijn; daardoor zijn hun levenskansen toegenomen: een duur dier koop je niet in een onbewaakt ogenblik, terwijl een diertje van een tientje snel vervangen kan worden.

Mijn vraag aan dierenbeschermers is: hoe zit dat nu met hybriden en albino's? Daar geldt volgens mij niet voor dat ze uit de natuur geroofd zijn. Ook zijn voor deze dieren geen ingewikkelde regelingen nodig zoals Cites. Ze komen in de vrije natuur niet voor en zijn niet zelig. Zelig vind ik wildvangdieren, die onbehandeld tegen parasieten in de winkels liggen. Hybriden en albino's zullen de vraag naar wildvangdieren doen afnemen, iets wat ik zelf heb kunnen constateren in dierenpeciaalzaken. De dierenwinkels bij mij in de buurt hebben een constante vraag naar albino's, vooral guttata's. Als deze trend in Nederland

ook aanslaat, zal het voor reptielen-smokkelaars geen zin meer hebben om de laatste exemplaren van een soort uit diens leefgebied weg te vangen.

Hybriden zijn volgens mij voor veel instanties een probleem. Weet iemand onder welke regeling die vallen? Op dit moment zijn er hybriden van *Elaphes* met *Lampropeltissen* en van *Elaphes* met *Pithuophissen*. Ook blijken de Australische pythons allemaal te kruisen te zijn, evenals *Python molurus molurus* met *Python molurus bivittatus* albino. En op de slangedag van vorig jaar bleken er zogenaamde *Python retica* te koop aangeboden te worden, een kruising van *Python reticulatus* met *Python molurus bivittatus*. Ik vraag me af onder welke Cites-regeling deze dieren vallen. Wie een Cites-verklaring of ontheffing wil krijgen, moet daar voor betalen. Op deze manier verdient ook de overheid aan zeldzame slangen, terwijl dierenbeschermers hun zakken vullen met donaties die grif gegeven worden nadat een televisieprogramma beelden van smokkelaars en misstanden in de slangenhouderswereld heeft getoond.

Maar niet te ontkennen valt, dat er mondiaal gezien inmiddels miljoenen mensen zijn die met veel plezier reptielen verzorgen. Iedereen die reptielen heeft hoort wel eens een keer: 'Heb jij dat ook gezien op Discovery Channel of National Geographic Channel?' Er was dan een avond van te voren iets op de tv geweest. Ook vinden mensen die aanvankelijk niets van reptielen moeten hebben een albino toch mooi. Ik hoor dergelijke geluiden tenminste regelmatig zelf, en ook vrienden van me krijgen dergelijke opmerkingen te horen. Bijna iedereen kijkt op de slangedag of er iets speciaals is om te bewonderen.

Zelf ben ik niet meer verbaasd over deze gang van zaken. We hebben de dieren, zoals vogels en vissen, gemanipuleerd, net als planten, evenals onze leefomgeving, dus gebeurt zoiets ook met reptielen.

Al deze ontwikkelingen hebben er weer toe geleid, dat mensen eerder zullen accepteren dat wij voor onze lol reptielen thuis verzorgen en er ook jarenlang plezier aan beleven. Veel mensen zien reptielen alleen maar op tv. In de natuur tref je ze zelden of nooit aan, en niet alleen omdat slangen een verborgen leefwijze hebben, maar ook omdat er door de bekende oorzaken steeds minder zijn.

Het is ironisch te noemen, dat er gebieden zijn met enige rijkdom aan reptielen, waar mensen in erbarmelijke omstandigheden leven. In de praktijk zullen de mensen in die gebieden geholpen moeten worden. Vaak gaat die hulp gepaard met ontwikkelingen die funest zijn voor de herpetofauna, zodat het een illusie is te menen dat we reptielen kunnen terugzetten in dergelijke gebieden.

In Thailand zijn de eerste leguanen in het wild gesignaleerd; in Australië zijn vreemde reptielen losgela-

ten, met alle gevolgen van dien; er zijn mondiaal kikkerpopulaties geïnfecteerd, waarschijnlijk hebben onderzoekers dat op hun geweten. Zo zijn er tal van misstanden waar wij, als reptielenliefhebbers, altijd op gewezen worden. Maar albino's en hybriden vallen m.i. buiten deze kritiek. Voor dit soort dieren gaat veel van al die 'waarheden' niet op. Dat ze er zijn, is een feit en ik kan zelf best begrijpen dat er mensen zijn die deze dieren mooi vinden en ze dus ook zullen kopen. Misschien komt het zelfs wel door deze dieren dat er nu zo veel te krijgen is op alle gebieden van terrariumdieren en -benodigdheden. Bijna iedere maand gaat er ergens in Nederland weer een dierenzaak open, waarschijnlijk in de rest van Europa ook. Daarom heb ik dit artikel geschreven. De trend wordt gezet in Amerika en zal naar alle waarschijnlijkheid ook naar deze kant komen overwaaien. Ik vind een dergelijke vernieuwing niet slecht, het zal zeker het grote publiek aantrekken. Ook is het een goede zaak dat met albino's en hybriden de vangst van wildvangdieren wordt tegengegaan. Deze laatste categorie zal, vrees ik, een slecht leven beschoren zijn: veel slangensoorten worden in hun voortbestaan bedreigd en er zullen soorten uitsterven waarvan we niet eens weten hoe ze er uitzagen en hoe ze leefden. Slangenliefhebbers die van dit alles geen weet hebben, zullen desondanks plezier beleven aan hun dieren en ze goed verzorgen.

LITERATUUR

Alle jaargangen van *Litteratura Serpentina*; diverse jaargangen van *Het Terrarium*; verscheidene persberichten en tv-uitzendingen.

Eachern, M., *Keeping and Breeding Corn Snakes*. Advanced Vivarium Systems, Lakeside.

Eachern, M., *A Color Guide to Corn Snakes*. Advanced Vivarium Systems, Lakeside.

Elaphe obsoleta obsoleta, albino. Foto: Marcel van der Voort.